Lag
om ändring i rättegångsbalken;

SFS 1980:101

Utkom från trycket
den 1 april 1980

utfärdad den 20 mars 1980.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs i fråga om rättegångsbalken

dels att 5 kap. 1, 4 och 5 §§, 8 kap. 4 och 7 §§, 23 kap. 14 §, 36 kap. 5 §, 38 kap. 8 § samt 39 kap. 5 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i balken skall införas en ny paragraf, 38 kap. 9 §, av nedan angivna lydelse.

5 kap.

1 §[2] *Förhandling vid domstol skall vara offentlig.*

Kan det antagas att vid förhandling kommer att förebringas uppgift, för vilken hos domstolen gäller sekretess som avses i sekretesslagen (1980:100), må rätten, om det bedömes vara av synnerlig vikt att uppgiften ej röjes, förordna att förhandlingen i vad den angår uppgiften skall hållas inom stängda dörrar. Även i annat fall må förhandling hållas inom stängda dörrar, om sekretessen gäller enligt 7 kap. 22 §, 8 kap. 17 § eller 9 kap. 15 eller 16 § sekretesslagen eller, i vad avser domstolsförhandling under förundersökning i brottmål eller därmed likställt mål eller ärende, enligt 5 kap. 1 § eller 9 kap. 17 § samma lag.

[1] Prop. 1979/80: 2, KU 37, rskr 179.
[2] Senaste lydelse 1975: 240. Ändringen innebär bl. a. att tredje stycket upphävs.

Förhör med den som är under femton år eller lider av sinnessjukdom, sinnesslöhet eller annan rubbning av själsverksamheten må hållas inom stängda dörrar.

Är eljest för särskilt fall föreskrivet, att förhandling må hållas inom stängda dörrar, vare det gällande.

4 § Har förhandling hållits inom stängda dörrar och har därvid förebringats uppgift, för vilken hos domstolen gäller sekretess som avses i sekretesslagen (1980:100), äge rätten förordna att uppgiften icke får uppenbaras.

5 § Överläggning till dom eller beslut skall hållas inom stängda dörrar, om rätten ej finner det kunna ske offentligt. Hålles överläggning inom stängda dörrar, må, utom rättens ledamöter, närvara endast sådan rättens tjänsteman, som har att taga befattning med målet. När särskilda skäl äro därtill, må rätten medgiva även annan att närvara vid sådan överläggning.

Avkunnande av dom eller beslut skall ske offentligt. I den utsträckning domen eller beslutet innehåller uppgift som omfattas av förordnande om sekretess enligt 12 kap. 4 § andra stycket sekretesslagen (1980: 100), skall dock avkunnandet ske inom stängda dörrar.

8 kap.

4 §[3] Vid utövande av sin verksamhet skall advokat redbart och nitiskt utföra honom anförtrodda uppdrag och i allt iakttaga god advokatsed. Om tystnadsplikt för advokat vid allmän advokatbyrå föreskrivs i 9 kap. 9 § sekretesslagen (1980: 100). Annan advokat är skyldig att, där god advokatsed så fordrar, förtiga vad han erfar i sin yrkesutövning.

Verksamhet som advokat får icke bedrivas i bolag med annan än advokat eller i aktiebolag, om ej advokatsamfundets styrelse medgiver undantag.

Det åligger advokat att hålla penningmedel och andra tillgångar, som tillhöra hans huvudmän, skilda från vad honom tillhör.

7 §[4] Advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som eljest förfar oredligt, skall uteslutas ur advokatsamfundet. Äro omständigheterna mildrande, må i stället varning tilldelas honom.

Åsidosätter eljest advokat de plikter, som åvila honom som advokat, må varning eller erinran meddelas honom. Äro omständigheterna synnerligen försvårande, må han uteslutas ur samfundet.

Fråga om uteslutning som nu sagts, varning eller erinran prövas av samfundets styrelse eller, i den mån så bestämts i stadgarna, av annat samfundets organ.

Upphör advokat att vara svensk medborgare eller inträder beträffande honom sådan omständighet, att han enligt 2 § andra eller tredje stycket icke må antagas till ledamot av samfundet, vare han skyldig att genast utträda; gör han det ej, förordne styrelsen om hans uteslutning. Samma lag vare, om advokat flyttar ur riket och styrelsen ej medgiver, att han må kvarstå såsom ledamot av samfundet.

[3] Senaste lydelse 1977: 943.
[4] Senaste lydelse 1963: 149.

I beslut, varigenom någon uteslutits ur samfundet, må förordnas, att beslutet genast skall gå i verkställighet.

Brott mot tystnadsplikt enligt 4 § första stycket tredje meningen må ej åtalas av annan än justitiekanslern. Åtal må väckas endast om det är påkallat från allmän synpunkt.

23 kap.

14 § Undersökningsledaren äge inhämta yttrande av sakkunnig. Finnes redan under förundersökningen sakkunnig böra utses av rätten, äge undersökningsledaren framställa begäran därom. Han äge ock hos rätten begära föreläggande, att skriftligt bevis skall företes eller föremål tillhandahållas för besiktning, eller förordnande, att allmän handling som kan antagas äga betydelse som bevis skall tillhandahållas vid förundersökningen.

36 kap.

5 §[5] Den som till följd av 2 kap. 1 eller 2 § eller 3 kap. 1 § sekretesslagen (1980: 100) eller bestämmelse, till vilken hänvisas i något av dessa lagrum, ej äger lämna uppgift må ej höras som vittne därom utan tillstånd från den myndighet i vars verksamhet uppgiften har inhämtats.

Ej heller må advokat, läkare, tandläkare, barnmorska, sjuksköterska, kurator vid familjerådgivningsbyrå, som drives av kommun, landstingskommun, församling eller kyrklig samfällighet, eller deras biträden höras angående något, som på grund av denna deras ställning förtrotts dem eller de i samband därmed erfarit, med mindre det är i lag medgivet eller den, till vilkens förmån tystnadsplikten gäller, samtycker därtill.

Rättegångsombud, biträde eller försvarare må ej höras som vittne om vad för uppdragets fullgörande förtrotts honom, med mindre parten medgiver, att det må yppas.

Utan hinder av vad i andra eller tredje stycket sägs vare annan än försvarare skyldig att avgiva utsaga i mål angående brott, för vilket icke är stadgat lindrigare straff än fängelse i två år.

Om tystnadsplikt för präst inom svenska kyrkan är särskilt stadgat. Präst inom annat trossamfund än svenska kyrkan eller den som i sådant samfund intager motsvarande ställning må icke höras som vittne om något som han vid enskilt skriftermål eller under själavårdande samtal i övrigt har erfarit.

Den som har tystnadsplikt enligt 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen, 9 § radioansvarighetslagen (1966: 756) eller 1 § lagen (1978: 480) om ansvarighet i försöksverksamhet med närradio må höras som vittne om förhållande som tystnadsplikten avser endast i den mån det stadgas i nämnda lagrum.

38 kap.

8 § Om allmän handling kan antagas äga betydelse som bevis, äge rätten förordna att handlingen skall tillhandahållas.

Första stycket gäller ej

[5] Senaste lydelse 1979: 927.

1. handling som innehåller uppgift, för vilken gäller sekretess till följd av 2 kap. 1 eller 2 § eller 3 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) eller bestämmelse, till vilken hänvisas i något av dessa lagrum, med mindre den myndighet som har att pröva fråga om utlämnande av handlingar givit sitt tillstånd därtill;

2. handling vars innehåll är sådant, att någon, som haft befattning med handlingen, enligt 36 kap. 5 § andra, tredje, fjärde eller sjätte stycket ej må höras därom;

3. handling genom vars företeende yrkeshemlighet skulle uppenbaras, med mindre synnerlig anledning förekommer.

9 § Har bestämmelser som avviker från vad som föreskrivs i 1–8 §§ meddelats om skyldighet att förete skriftlig handling, skall de gälla.

39 kap.

5 § Innehar någon föremål, som lämpligen kan flyttas till rätten och som kan antagas äga betydelse som bevis, vare han skyldig att tillhandahålla det för syn; sådan skyldighet åligge dock ej i brottmål den misstänkte eller den som till honom står i sådant förhållande, som avses i 36 kap. 3 §. Stadgandet i 36 kap. 6 § om vittnes rätt att vägra att yttra sig äge motsvarande tillämpning i fråga om rätt för part eller annan att vägra att tillhandahålla föremål för syn. Om skyldighet att förete skriftlig handling för syn gälle vad i 38 kap. 2 § är stadgat.

Vad i 38 kap. 3–9 §§ är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande föremål eller skriftlig handling, som skall tillhandahållas för syn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

På regeringens vägnar

CARL AXEL PETRI

Hans Corell
(Justitiedepartementet)